

sygn. akt IC 1300/17

Dnia 27 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Maria Tokarz

Protokolant : st. sekr. sąd. Bożena Zaremba

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2019 roku w Nowym Sączu na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko **J. S., M. S. (1) i P. S. (1)**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. Uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda M. K. (1) umowę darowizny zawartą dnia 6 maja 2015 roku przed notariuszem M. M. (1) w Kancelarii Notarialnej w S. rep A nr (...) na mocy, której pozwany K. S. (1) i jego żona M. S. (2) przekazali w darowiźnie synowi J. S. nieruchomości składającą się z działek ewidencyjnych nr (...) położoną w P. o łącznej powierzchni 2,12 ha zabudowaną budynkiem mieszkalnym dla której Sąd Rejonowy w Nowym Sączu Wydział VI Ksiąg Wieczystych prowadzi KW nr (...) i synom M. S. (1) i P. S. (1) na współwłasność w udziale po 1/2 każdemu z nich działki nr (...) o powierzchni 0,12 ha , 51/2 o powierzchni 0,31 ha wraz z udziałami w części składowej dla której prowadzona jest w Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu Wydział VI Ksiąg Wieczystych Kw nr (...) w celu zaspokojenia całości wierzytelności wynikającej z wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu Wydział I Cywilny z dnia 11.01.2016 roku sygn. IC 1509/13 a następnie oddalającego apelację wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 27.09.2016 roku sygn. IACa 613/16 zasądającego na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 180.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11.01.2016 roku do dnia zapłaty i kosztami zastępstwa adwokackiego w kwocie 2.621,72 zł,

II. Nakazuje sięgnąć solidarnie od pozwanych J. S. , M. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 10.735 zł (dziesięć tysięcy siedemset trzydzieści pięć złotych złotych) z tytułu kosztów sądowych,

III. Zasądza solidarnie od pozwanych J. S. , M. S. (1) P. S. (1) na rzecz powoda M. K. (2) kwotę 7.659 zł z tytułu kosztów postępowania.

SSO Maria Tokarz

IC 1300/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27.09.2019 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie skierowanym przeciwko pozwany J. S., M. S. (1), P. S. (1) powód M. K. (1) domagał uznania za bezskuteczną w stosunku do niego umowy darowizny z dnia 6.05.2015r. zawartej przed notariuszem M. M. (1) w Kancelarii Notarialnej w Starym, Sączu ul. (...), Repertorium A numer (...), na mocy której K. S. (1) i jego żona M. S. (2) przekazali w darowiźnie synom J. S. nieruchomości składającą się z działek nr (...) położoną w P. po nr 72, o łącznej pow. 2,12ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla prowadzona jest kw nr (...) i synom M. S. (1) i P. S. (1) na współwłasność w udziale po 1/2 części każdemu z nich działki nr (...) o pow. 0,12ha oraz działki nr (...) o pow. 0,31ha położone w P. o łącznej pow. 0,33ha wraz z udziałami w części składowej, dla których prowadzona jest kw nr (...) w celu zaspokojenia całości wierzytelności wynikającej z wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu Wydział I Cywilny z dnia 11.01.2016r. sygn. akt: IC 1509/13, utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 27.09.2016r. sygn. akt: I ACa 613/16 zasądającego kwotę 180.000 zł wraz z

ustawowymi odsetkami od dnia 11.01.2016r. do dnia zapłaty i kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 2.621,72zł. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Motywuując pozew powód podniósł, że Komornik Sądowy przy SR w Tarnowie P. G. prowadził postępowanie egzekucyjne w sprawie do sygn. akt: KM 506/17 z jego wniosku przeciwko dłużnikowi K. S. (1) na podstawie tytułu wykonawczego wynikającego z wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu Wydział I Cywilny z dnia 11.01.2016r. sygn. akt: I C 1509/13 i wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 27.09.2016r. sygn. akt: I A Ca 613/16. Postępowanie to nie przyniosło oczekiwanego skutku i zostało umorzone. W ocenie powoda czynność prawna darowizny została dokonana przez dłużnika K. S. (1) ze świadomością pokrzywdzenia powoda, ponieważ umowa ta została zawarta w toku prowadzonego procesu o zapłatę przed Sądem Okręgowym w Nowym Sączu Wydział I Cywilny do sygn. akt: I C 1509/13. Nie sposób przypuszczać, że pozwani jako synowie dłużnika nie wiedzieli o istnieniu wierzytelności skoro razem z dłużnikiem prowadzili przedmiotową budowę w W. u powoda. Nadto prowadzili wspólnie z dłużnikiem K. S. (1) i matką M. S. (2) wspólne gospodarstwo domowe. Byli zatem zorientowani w sytuacji finansowej dłużnika. Wskutek dokonanej darowizny dłużnik K. S. (1) stał się niewypłacalny. Ponadto dłużnik K. S. (1) działał z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela. Zważywszy na okoliczności, w jakich doszło do zawarcia umowy darowizny w trakcie toczącego się procesu w sprawie do sygn. akt: I C 1509/13, oczywistym jest, że dłużnik K. S. (1) czynnością tą wyzbył się istotnego składnika własnego majątku.

Pozwani P., J. i M. S. (1) w złożonych jednobrzmiących odpowiedziach na pozew wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na ich rzecz od powoda kosztów postępowania według norm prawem przewidzianych (k. 96-108, k. 111-123 i k. 127-139).

Zdaniem pozwanych nie doszło do pokrzywdzenia wierzyciela wskutek zawarcia umowy darowizny i ustanowienia służebności osobistej. Niewypłacalność dłużnika powód wiązał z postanowieniem komornika o umorzeniu egzekucji z powodu jej bezskuteczności. O sposobie egzekucji, o tym, do jakich składników majątku dłużnika zostaje ona skierowana, w znacznym stopniu decyduje wierzyciel na podstawie art. 799 k.p.c. Postanowienie o umorzeniu bezskutecznej egzekucji jest dowodem jedynie na to, że roszczenia nie można było zaspokoić z tych składników majątku dłużnika, do których egzekucję skierowano zgodnie z wnioskami egzekucyjnymi wierzyciela. Powód nie sprostował obowiązkowi wykazania stanu niewypłacalności dłużnika K. S. (1), bo nie złożył wniosku o skierowanie egzekucji do nieruchomości obj KW (...). Powód wystąpił z actio pauliana pomimo, iż dłużnik posiada składnik majątkowy, z którego może prowadzić egzekucję. Według pozwanych niewypłacalność zachodzi wówczas, gdy egzekucja prowadzona według przepisów k.p.c. nie mogłaby przynieść zaspokojenia wierzytelności, gdyż brak wystarczających do tego składników majątkowych. W realiach tej sprawy nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja prawna powoda oparta na niepodzielanym w judykaturze i doktrynie poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z 28.11.2001 r., sygn. akt IV CKN 525/00. Tym bardziej nie jest ona uzasadniona tym, że powód ma możliwość zaspokojenia się z innego składnika majątkowego K. S. (1). Samo stwierdzenie bezskuteczności, wobec niedokładnego prowadzenia czynności egzekucyjnych i braku stosownych wniosków wierzyciela czyni żądanie pozwu nieuprawnionym i powoduje konieczność oddalenia powództwa. Nadto zarówno dłużnik K. S. (1) jak i pozwani zawierając umowę darowizny i ustanowienia służebności z dnia 6 maja 2015 roku nie mieli zamiaru pokrzywdzenia powoda. W chwili dokonywania tej czynności prawnej nie przewidywali nawet takiej możliwości choćby w granicach ewentualności. Motywacją jaka przyświecała M. i K. S. (1) w dokonaniu przedmiotowej czynności była chęć uzyskania emerytury rolniczej przez M. S. (2). Nie można też uznać, że w chwili zawierania aktu notarialnego K. S. (1) był niewypłacalny, bowiem posiadał on majątek, z którego powód cały czas może się zaspokoić. Nie zachodzi więc domniemanie działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia powoda (wierzyciela). Nadto, nie istnieje związek przyczynowy pomiędzy czynnością prawną dłużnika zdziałaną z pozwanymi, a stanem jego niewypłacalności. M. i K. S. (1) oraz pozwani nie działali w celu pokrzywdzenia wierzyciela. Celem zawarcia przez M. i K. S. (1) umowy darowizny i ustanowienia służebności z dnia 6 maja 2015 roku była chęć uzyskania przez M. S. (2) emerytury rolniczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. Nr 91, poz. 873 z późn. zm.). Skarga pauliańska powoda mogłaby być skuteczna, jedynie gdyby dłużnik działał w

celu pokrzywdzenia wierzyciela, przy czym chodzi tu o zamiar bezpośredni i wyłączny. Obowiązek udowodnienia takiego kierunkowego zamiaru zgodnie z art. 6 k.c. obciążał powoda. Ponadto akt notarialny z dnia 6 maja 2015 roku nie stanowił samoistnej umowy darowizny, albowiem w akcie tym została zawarta również umowa ustanowienia służebności osobistych. Ponadto z uchwały SN z dnia 25 listopada 2005 roku sygn. akt III CZP 59/05 wynika, iż że przekazanie nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 27 października 1977 roku (i przez analogię również na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników) nie równa się darowiźnie. W niniejszej sprawie nie można zatem przyjąć nieodpłatnego charakteru umowy z dnia 6 maja 2015 roku. Pozwani wskazali też na brak bliskich stosunków z dłużnikiem. Podali, że pozostają z dłużnikiem w konflikcie, który powstał właśnie na tle pracy wykonywanej przez dłużnika na rzecz powoda i złożenia przez powoda zawiadomienie do organów skarbowych. K. S. (1) pomimo wielokrotnych prób, a nawet nacisków ze strony pozwanych, nie chciał przyznać się jak zakończyła się ta sprawa oraz jaki obrót przyjęła. To doprowadziło do ochłodzenia relacji pozwanych z ojcem, a w konsekwencji również do odseparowania się pozwanych od M. i K. S. (1). Pomimo, iż pozwani zamieszkują w tym samym budynku co ich rodzice, to prowadzą odrębne gospodarstwa. Nie utrzymują również z nimi żadnych zażyłych relacji. To powoduje, iż nie zachodzi domniemanie wskazane w art. 527 § 3 k.c. dotyczące pozostawania przez pozwanych w bliskich stosunkach z dłużnikiem powoda K. S. (1). Powód zatem nie wykazał stanu niewypłacalności dłużnika K. S. (1) z uwagi na fakt, iż dłużnik posiada składniki majątku, z którym możliwe jest skuteczne prowadzenie egzekucji, a dotychczasowa egzekucja m.in. z winy powoda i braku stosownych wniosków egzekucyjnych nie była prowadzona w sposób pełny i skuteczny. Pozwani nie posiadali świadomości pokrzywdzenia powoda jak również nie działali z takim zamiarem. Nadto, pozwani przy dochowaniu należytej staranności i naciskom kierowanym wobec K. S. (1) nie mogli uzyskać od niego informacji o jego pełnej sytuacji majątkowej i ewentualnych problemach w jego relacji z powodem.

W piśmie z dnia 15.12.2017 roku (k. 147-151 i k. 163-167), piśmie z dnia 19.12.2017 roku (k. 182-187) i piśmie z dnia 22.12.2017 roku (k. 192-194) powód zaznaczył, że w toku postępowania egzekucyjnego ds. Km 506/17 komornik ustalił, że K. S. (1) posiadał nieruchomość obj. KW (...), ale jego współwłaścicielką jest też M. S. (2). Według informacji przekazanej powodowi przez komornika egzekucja z tej nieruchomości nie dałaby żadnego efektu ponieważ M. S. (2) nie godziła się na egzekucję. Ponadto nieruchomość była obciążona hipotecznie w wysokości 21.843,09 zł z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz Skarbu Państwa- Naczelnika Urzędu Skarbowego i pomimo upływu 5 lat od wydania administracyjnego tytułu wykonawczego SP nie zdołał się zaspokoić z tej nieruchomości nawet kwotą 21.843,09 zł. Umorzenie postępowania egzekucyjnego nastąpiło z urzędu w związku z oczywistością, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Ponadto czynność prawna darowizny miała miejsce dnia 6.05.2015 roku, więc zarówno dłużnik, M. S. (2) jak i pozwani mieli świadomość pokrzywdzenia powoda. Pozew o zapłatę przeciwko dłużnikowi wpłynął do sądu w dniu 10.06.2010 roku, a darowizny dokonano 6.05.2015 roku. Powód jest pokrzywdzony na skutek tej czynności, bo nie mógł uzyskać zaspokojenia się z majątku dłużnika, który jest niewypłacalny. K. S. (1) mając świadomość zapłaty na rzecz powoda kwoty 180.000 zł pozbawiał się jednego z najbardziej wartościowych składników majątku. Nie sposób też przyjąć, że pozwani nie wiedzieli o tej wierzytelności powoda. Mieli świadomość pokrzywdzenia powoda przez dłużnika, bo razem z dłużnikiem prowadzili sporną budowę, której efektem była ta wierzytelność. J. S. uczestniczył w komisji sądowej, wspólnie z pełnomocnikiem dłużnika składał zarzuty do opinii biegłego. Ponadto pozwani zamieszkują wspólnie z dłużnikiem. Prowadzili z nim budowy i z tego czerpali zyski, a intensywność i trwałość kontaktów, poziom zaufania wskazywały, że pozwani posiadają szeroką wiedzę o sytuacji majątkowej ojca. Powód zaprzeczył też, by intencją stron umowy darowizny było dążenie M. S. (2) do uzyskania emerytury rolniczej. Dłużnik i jego żona rozporządzili istotnym składnikiem swojego majątku wraz z zabudowanym domem rodzinnym, posiadając jednocześnie zobowiązanie wobec US.

Na rozprawie w dniu 30.05.2018 roku (k. 263) powód ograniczył żądanie podając, że domaga się uznania za bezskuteczną w stosunku do siebie umowę darowizny uczynioną tylko przez K. S. (1), cofnął powództwo odnośnie udziału darowego pozwanych przez matkę. Pozwani nie wyrazili zgody na takie cofnięcie pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. K. (1) wniósł przeciwko K. S. (1) do Sądu Rejonowego w Nowym Sączu pozew o zapłatę kwoty 6.500 zł oraz zobowiązanie dłużnika do dokończenia prac budowlanych zgodnie z dokumentacją techniczną poprzez wykonanie ścianek wewnętrznych drugiej kondygnacji budowanego domu jednorodzinnego. Pozew nadał w dniu 18.06.2010 roku na pocztę. Ostatecznie powód doprecyzował żądanie i domagał się zasądzenia od pozwanego K. S. (1) kwoty 311.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. 21 czerwca 2010 r. tytułem odszkodowania za wadliwe wykonanie umowy o roboty budowlane z dnia 22 marca 2008 r.

W toku przeprowadzonego postępowania sądowego pozwani nie byli przesłuchani w charakterze świadków. W oględzinach domu powoda przy uczestnictwie biegłego R. S. wykonanych na potrzeby wydania opinii uzupełniającej dłużnik K. S. (1) brał udział z synem J. S.. Pozwani J. i P. S. (1) pracowali u K. S. (1) na sąsiednich budowach. Utrzymywali z ojcem normalne relacje. Wiedzieli o toczącym się z inicjatywy powoda procesie sądowym.

Pozwani J., M. i P. S. (1) do 2010 roku mieszkali razem z K. S. (1) i M. S. (2). Po ślubie z domu rodzinnego wyprowadził się J. S.. Nadał w domu rodzinnym zamieszkuje M. i P. S. (1), na osobnych od rodziców kondygnacjach. Pozwani mają dobre stosunki z K. S. (1) i M. S. (2).

Wyrokiem z dnia 11 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu ds. I C 1509/13 umorzył postępowanie w części dotyczącej zobowiązania pozwanego do dokończenia prac budowlanych; zasądził od pozwanego K. S. (1) na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 180.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2016 r.; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od dłużnika na rzecz powoda kwotę 2.621,72 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Strony wniosły apelacje od tego wyroku, lecz w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27.09.2016r. sygn. akt: I ACa 613/16 oddalono obydwie apelacje. Pozwany złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w części oddalającej jego apelację. Wyrokiem z dnia 8.03.2019 roku ds. III CSK 106/17 Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną pozwanego.

(dowód: zeznania świadka M. K. (3) k. 263-264 00:19:32, zeznania świadka P. S. (2) k. 264 00:31:17, zeznania świadka M. K. (4) k. 264 00:38:27, częściowo zeznania świadka M. S. (2) k. 254-265 00:50:09, zeznania powoda M. K. (1) k. 304-305, kserokopia wyroku z dnia 11.01.2016 roku ds. I C 1509/13 k. 53-54, kserokopia wyroku z dnia 27.09.2016 roku ds. I ACa 613/16, protokół przesłuchania świadka przed US z 2011 roku k. 479-481, w aktach I C 1509/13: pozew, opinia biegłego R. S. (2) k. 264, protokoły rozpraw, wyrok z dnia 11.01.2016 roku z uzasadnieniem k. 766 i k.771-792, wyrok z dnia 27.09.2016 roku ds. I ACa 613/16 z uzasadnieniem k. 865 i k. 871-893, skarga kasacyjna pozwanego k. 895-910, wyrok z dnia 8.03.2019 roku k. 959-963)

Dłużnik K. S. (1) i jego żona M. S. (2) byli współwłaścicielami na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości objętej KW (...) składającej się z działek nr (...) o pow. 2.8420 ha poł w P. na podstawie (...) z dnia 25.03.1982 roku (...) (...) z dnia 5.04.1982 roku (...) umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 18.11.1978 roku sygn.(...) z dnia 20.04.1982 roku sygn. (...) oraz umowy majątkowej małżeńskiej z dnia 10.07.2006 roku.

(dowód: notarialna umowa darowizny i ustanowienia służebności k. 41-48, umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego k. 380-381 i k. 455-456)

M. S. (2) wstępowała do Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z wnioskiem o przyznanie jej emerytury rolniczej już w dniu 3.03.2014 roku. Decyzją z dnia 27.03.2014 roku odmówiono jej prawa do emerytury rolniczej z uwagi na brak ukończenia 55 lat oraz brak zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej w posiadanym gospodarstwie rolnym.

(dowód: decyzja KRUS z dnia 27.03.2014 roku k. 252-253)

W dniu 6.05.2015 roku przed notariuszem M. M. (1) w Kancelarii Notarialnej w S. ul. (...), Repertorium A numer (...) dłużnik K. S. (1) i jego żona M. S. (2) darowali synowi J. S. nieruchomość składającą się z działek nr (...) położoną w P.

pod nr 72, dla której Sąd Rejonowy w Nowym Sączu Wydział VI Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), a synom M. S. (1) i P. S. (1) na współwłasność w udziale po 1/2 części każdemu z nich działki nr (...) położone w P. o wraz z udziałami w części składowej, dla której prowadzona jest w SR w Nowym Sączu Wydział VI Ksiąg Wieczystych KW nr (...). Częścią składową działki nr (...) był budynek murowany mieszkalny z lat 70-tych parterowy z poddaszem użytkowym oznaczony nr 72 oraz murowana stajnia do rozbiórki i stodoła.

Strony umowy z dnia 6.05.2015 roku oświadczyły, że zawierają ją w celu uzyskania przez M. S. (2) emerytury rozlicznej na podstawie ustawy z dnia 20.12.1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników ze zmianą z dnia 2.04.2004 roku i w związku z zawarciem umowy M. i K. S. (2) zaprzestają prowadzenia działalności rolniczej-par 6 umowy.

M. i P. S. (1) oświadczyli, że ustanawiają na nieruchomości położonej w P. utworzonej z dz. nr 51/2 na rzecz M. i K. S. (1) służebność osobistą polegającą na prawie bezpłatnego dożywotniego mieszkania w całym budynku mieszkalnym oznaczonym nr (...) wraz ze wspólnym korzystaniem z kuchni, łazienki oraz wszystkich innych przynależności niezbędnych dla prawidłowego wykonywania tego prawa.

(dowód: notarialna umowa darowizny i ustanowienia służebności k. 41-48, częściowo zeznania świadka M. S. (2) k. 254-265 00:50:09)

Decyzją z dnia 21.05.2015 roku przyznano M. S. (2) rentę rolniczą na podstawie ustawy z dnia 20.12.1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników.

(dowód: decyzja z dnia 21.05.2015 roku k. 254-255)

Obecnie jako właściciel dz. nr 106, 96, 371, 374,111 o pow. łącznej 2,120 ha w KW nr (...) wpisany jest J. S.. Nieruchomość ta obciążona jest hipoteką przymusową do kwoty 21.843,09 zł na rzecz Skarbu Państwa –Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie tytułu wykonawczego SM (...) z dnia 5.09.2012 roku.

Obecnie jako współwłaściciele dz. nr (...) o pow. łącznej 0,43 ha w KW nr (...) wpisani są w udziałach po 1/2 części M. i P. S. (1). Nieruchomość ta obciążona jest hipoteką przymusową do kwoty 21.843,09 zł na rzecz Skarbu Państwa –Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie tytułu wykonawczego SM (...) z dnia 5.09.2012 roku oraz ograniczonym prawem rzeczowym- służebnością dożywotniego mieszkania na rzecz M. i K. S. (1).

(dowód: odpisy zwykle KW k. 49-52)

Dłużnik K. S. (1) jest współwłaścicielem na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej razem z żoną M. S. (2) nieruchomości składającej się z działek : (...) orne o łącznej pow. 0,2920 ha obj KW (...). Nieruchomość ta obciążona jest hipoteką przymusową do kwoty 21.843,09 zł na rzecz Skarbu Państwa –Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie tytułu wykonawczego SM (...) z dnia 5.09.2012 roku.

K. S. (1) i M. S. (2) zawarli z biurem (...) umowę pośrednictwa sprzedaży działki (...) o pow. 29 arów za proponowaną cenę 300.000 zł. Tą ofertą sprzedaży interesowali się potencjalni nabywcy, lecz czynności sprzedaży zawieszono po ujawnieniu ostrzeżenia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości obj. KW (...).

Działka nr (...) według miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego posiada oznaczenie (...) - tereny rolne o szczególnych walorach krajobrazowych. Jej obecna wartość według aktualnego stanu faktycznego wynosi 78.600 zł.

K. S. (1) w dniu 5.02.2019 roku wystąpił do Wójta Gminy C. z wnioskiem o zmianę przeznaczenia dz. 115 w P. w miejscowym planie zagospodarowania terenu na oznaczenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Uchwałą Rady Gminy nr (...) z dnia 17.04.2019 roku Rada Gminy przystąpiła do sporządzania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie dz. 115 w P.. Wartość tej nieruchomości z uwzględnieniem możliwości zabudowy po zmianie przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wynosi 212.800 zł.

Dłużnik K. S. (1) według wypisu z rejestru gruntów z dnia 5.02.2019 roku jest właścicielem działki nr (...) obj KW (...). Nakazem płatniczym na 2015 rok K. S. (1) został obciążony podatkiem leśnym do powierzchni lasu 0,13 ha.

W systemie Informatycznym Ksiąg Wieczystych dokonano weryfikacji nieruchomości stanowiących własność K. S. (1). Ujawniono, że nie jest on właścicielem na terenie Polski innych nieruchomości niż te objęte KW (...), a na terenie P. brak działki (...).

Dłużnik posiada maszynę do obróbki drewna, której nie ujawnił w toku postępowania egzekucyjnego.

(dowód: wydruk elektroniczny kw k. 85-91 i k. 471-475, umowa pośrednictwa k. 256-257, pismo z dnia 12.04.2018 roku k. 261, wniosek o zmianę w planie zagospodarowania przestrzennego k. 342, wypis z rejestru gruntów k. 343, zaświadczenie z dnia 5.02.2019 roku k. 344, uchwała Rady Gminy nr (...) z dnia 17.04.2019 r. k. 376-377 i k. 457-458, opinia A. K. k. 394-429 z opinią uzupełniającą k. 463-465, pismo z dnia 4.07.2019 roku k. 457, kopia mapki k. 476, nakaz płatniczy dot. K. S. (1) z k. 378-379, częściowo zeznania uzupełniającej pozwanego M. S. (1) k. 486-487 00:17:44, fotografia maszyny k. 477, notatka urzędowa k. 485)

Dłużnik K. S. (1) posiadał też inne zadłużenia w Urzędzie Skarbowym. Wydano przeciwko niemu tytuł wykonawczy nr SM (...) z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z kwotą należności 16.375 zł. Egzekucję tej kwoty zwieszono po rozłożeniu płatności na raty. Dłużnik sukcesywnie spłacał zadłużenie w US. Na dzień 9.04.2018 roku Urząd Skarbowy w N. poświadczały, że K. S. (1) nie ma żadnych zaległości podatkowych. Nie złożył jednak wniosku o wykreślenie hipoteki z kw.

(dowód: postanowienie z dnia 15.02.2017 roku k. 222, zaświadczenie US z dnia 9.04.2018 roku k. 258-260, częściowo zeznania świadka M. S. (2) k. 254-265 00:50:09)

W dniu 5.04.2017 roku powód M. K. (1) złożył u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowie P. G. wniosek o wszczęcie egzekucji z rachunku bankowego, ruchomości tj. (...) r.pr 1994 roku, wynagrodzenia za pracę z tytułu zatrudnienia w UP lub zajęcia nieruchomości położonej w P. nr 72, przeciwko dłużnikowi K. S. (1) powołując się na swoją wiarygodność wynikającą z prawomocnego wyroku SO w Nowym Sączu zapadłego ds. I C 1509/13 w dniu 11.01.2016 roku i wyroku SA w Krakowie z dnia 27.09.2016 roku ds. I ACa 613/16.

W zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu postępowania egzekucyjnego z dnia 5.04.2017 roku poinformowano go, że egzekucja została skierowana według wniosku wierzyciela do ruchomości, nieruchomości, wynagrodzenia, rachunku bankowego. W toku postępowania egzekucyjnego komornik zajął wynagrodzenie za pracę dłużnika, wiarygodność dłużnika przysługującą mu względem Urzędu Pracy. Nadto komornik wezwał dłużnika do wskazania rachunków bankowych, wkładów oszczędnościowych i lokat pieniężnych, posiadanych wiarygodności, akcji, udziałów w spółkach, ruchomości z ich opisem, pojazdów mechanicznych, nieruchomości i miejsca położenia.

W toku postępowania egzekucyjnego dłużnik podał, że nie posiada konta bankowego, lokat, nie pobiera świadczeń i zasiłków, nie posiada akcji ani udziałów, posiada stare 20 letnie meble, 10-letni komputer, telewizor marki d., auto osobowe marki V. (...) nr rej (...) z 1994 roku o wartości złomowania, grunty rolne i drogi gminne o pow. 20 arów w P. obj. kw (...) we współwłasności z żoną. Pracuje w zakładzie pracy interwencyjnej z UP z wynagrodzeniem 1450 zł miesięcznie.

Komornik ustalił, że dłużnik jest właścicielem nieruchomości poł. w P. i poinformował pełn. powoda o tym, że egzekucja z nieruchomości należy do właściwości komornika, w okręgu którego nieruchomości jest położona. Powód wniósł o przekazanie wniosku o egzekucję z nieruchomości według właściwości miejscowej. Komornik na podstawie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (...) ustalił, że K. S. (1) jest współwłaścicielem samochodu marki F. (...) nr rej (...) z 1996 roku, właścicielem samochodu mitshubishi L200 nr rej (...) z 1994 roku, V. (...) nr rej (...) z 1994 roku i właścicielem A. (...) nr rej (...).

Komornik informując powoda o stanie postępowania pismem z dnia 30.05.2017 roku wskazał, że postępowanie to nie przyniosło oczekiwanego skutku. Dłużnik nie prowadzi działalności gospodarczej i nie posiada gospodarstwa rolnego. Dłużnik nie jest pracownikiem Sąddeckiego Urzędu Pracy, pracuje w firmie (...) z wynagrodzeniem 2000 zł brutto miesięcznie. Podczas czynności terenowych nie zastano go w domu. Nie udało się ustalić posiadania przez dłużnika samochodów wskazanych w cepik, a zajęcia wierzytelności okazały się bezskuteczne.

Komornik ustalił, że należność główna do wyegzekwowania wynosi 180.000 zł, odsetki wyliczone na 5.04.2017 roku wynosiły 15.535,19 zł, koszty procesu 2.639 zł, koszty adwokackie 1350 zł, opłata stosunkowa 19.500,91 zł, inne koszty egzekucyjne 17,84 zł.

Postanowieniem z dnia 23.06.2017 roku komornik umorzył postępowanie z urzędu na podstawie art. 824 par 1 pkt 3 k.p.c. ponieważ stało się oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.

(dowód: zeznania świadka P. G. k. 263/2 00:10:23, zawiadomienie o stanie egzekucji z dnia 30.05.2017 roku k. 39-40, zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego k. 152 i k. 168, zajęcia egzekucyjne k.153-155 i k. 158 i k. 169-171 i k. 174, postanowienie o umorzeniu egzekucji z dnia 23.06.2017 roku k. 156-157 i k. 159 i k. 172-173 i k. 175, wyciąg z kw k. 160 i k. 176, dokumenty w aktach związkowych Km 506/17)

W dniu grudnia 2017 roku powód złożył u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu A. K. (2) wniosek o wszczęcie egzekucji z nieruchomości dłużnika obj. KW (...). Komornik podjął czynności zmierzające do opisu i oszacowania tej nieruchomości.

Postanowieniem z dnia 30.10.2018 roku postępowanie egzekucyjne zostało umorzone urzędu wobec niedokonania przez wierzyciela przez 6 miesięcy czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia egzekucji lub braku żądania podjęcia zawieszzonego postępowania.

W toku tego postępowania powód zlecił biegłemu rzeczoznawcy oszacowanie wartości działki (...). Rzeczoznawca E. B. w operacie z dnia 11.06.2018 roku wyceniła tą nieruchomość na 65.800 zł.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości k. 223, wezwanie z dnia 18.12.2017 roku k. 224, zeznania powoda M. K. (1) k. 304-305, prywatny operat szacunkowy k. 271, postanowienie z dnia 30.10.2018 roku k. 324)

Powód M. K. (1) wniósł o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu wyrokowi Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 11.01.2016r., sygn. akt I C 1509/13 przeciwko małżonkowi dłużnika K. M. S. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską. Wniosek zarejestrowano w tut. Sądzie do sygn. I Co 213/18. Postanowieniem z dnia 19.01.2019 roku wniosek powoda oddalono, bo nie wykazał dokumentem, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą M. S. (2) i że dłużnik i M. S. (2) pozostają w związku małżeńskim.

(dowód: dokumenty w aktach I Co 213/19)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedłożone przez strony dokumenty, których treść i autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu.

W ustaleniach faktycznych Sąd nie oparł się na opinii rzeczoznawcy przedłożonej przez powoda, co do wyceny działki (...) poł w P., gdyż był to dokument prywatny. Dokument ten potwierdzał tylko, że powód w toku postępowania egzekucyjnego z nieruchomości zlecił wydanie takiego operatu. Wartość tą ustalono na podstawie opinii biegłego sądowego A. K. (3) z opinią uzupełniającą, których wnioski Sąd w pełni podzielił. Pozwani złożyli zastrzeżenia do tej opinii, do których biegła odniosła się w opinii uzupełniającej. Kolejne zarzuty pozwanych do tej opinii Sąd uznał za polemikę z wnioskami biegłej. Pozwani na podstawie niczym niepopartych twierdzeń forsowali, że wartość dz. 115 po

zmianie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wyniesie co najmniej 300.000 zł. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do uzupełniania opinii przez biegłą, dlatego ten wniosek pozwanych oddalił.

Wobec ustalenia wartości nieruchomości przez biegłego w dwóch wariantach Sąd pominął w ustaleniach faktycznych zdjęcia działki (...) (k. 319-322) i wydruk geoportal (k. 318) jako nieprzydatnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd pominął też w stanie faktycznym dowody z dokumentów dotyczących budowy P. S. z k. 317 jako nie wnoszących nic do tej sprawy i niezwiązanych z przedmiotowym procesem.

Nic do sprawy nie wniósł (...) z k. 382, który był też nieczytelny, ani umowa przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z k. 380-381 i k. 455-456, w których brak jakiegokolwiek wzmianki o dz. nr 104 poł w P..

Sąd oddalił wnioski dowodowe stron o zwrócenie się do Wydziału Geodezji w N. w celu podania danych właścicieli działki (...) i o zobowiązanie powoda do pozyskania tytułu własności na działkę (...) położoną w P., bo poza dokumentami przedłożonymi przez pozwanych tj kopią mapy, wypisu z rejestru gruntów innych dokumentów dotyczących tej działki nie ma. Ustalił to również Sąd na podstawie analizy danych z systemu informatycznego KW.

Sąd oddalił też wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z akt Km 1694/17 Komornika Sądowego w N. A. K. (2). W aktach sprawy znajduje się postanowienie o umorzeniu egzekucji. W przedmiotowym postępowaniu Sąd nie jest uprawniony do kwestionowania czynności podjętych przez komornika.

Powód M. K. (1) zeznawał szczerze, logicznie i przekonywująco. Przetawił etiologię sporu z K. S. (1) i komplikacje w wyegzekwowaniu zasądzonych od niego kwot.

Zeznania pozwanych J., P. i M. S. (1) Sąd uznał za niewiarygodne. Pozwany J. S. wykluczał by wiedział o szczegółach sprawy sądowej i brał aktywny udział w oględzinach, co innego wynika m.in. z treści protokołu oględzin R. S. (2). Pozwani niewiarygodnie podawali też, że mieli złe relacje z ojcem z uwagi na jego trudny charakter już od 2013 roku. Przeczy temu chociażby sam fakt darowizny z 2015 roku. Pozwani zawyżali też celowo na potrzeby tej sprawy wartość działki (...) poł. w P.. Nie potrafili podać żadnych szczegółów dotyczących ofert kupna za taką cenę.

Zeznania świadka P. G. Sąd w pełni podzielił. Świadek z wniosku powoda prowadził egzekucję przeciwko dłużnikowi w 2017 roku, jego zeznania znajdują pełne pokrycie w dokumentach z akt sprawy KM 506/17.

Zeznania świadka M. K. (3), P. S. (2), M. K. (4) Sąd również uznał za wiarygodne. Świadkowie przedstawili jak pozwani współpracowali z dłużnikiem przy okazji innych umów. Świadek M. K. (3) podkreślał zaangażowanie J. K. w sprawę sądową dłużnika.

Zeznania świadka M. S. (2) Sąd uznał za wiarygodne w części w jakiej pozostają zbieżne z dowodami z dokumentów. Świadek w ocenie Sądu niewiarygodnie jednak podawała, że nie wiedziała o długach męża K. S. (1) oraz o sprawie sądowej zainicjowanej przez powoda oraz, że podobnej wiedzy nie posiadali też pozwani Z uwagi na zażyłe relacje rodzinne te zeznania świadka zdaniem Sądu były fałszywe.

Sąd nie zobowiązywał świadka M. S. (2) do przedłożenia zaświadczenia o uzyskiwaniu emerytury rolniczej, gdyż takowy dokument przedłożyli pozwani.

Sąd nie przesłuchał świadka K. S. (1) z uwagi na skorzystanie przez niego z prawa odmowy składania zeznań.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należało podkreślić, że wobec treści żądania pozwu, następnie doprecyzowanego na rozprawie w dniu 30.05.2018 roku przez pełn. powoda do uznania za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy darowizny jakiej dokonał tylko dłużnik K. S. (1) na rzecz pozwanych, z cofnięciem pozwu co do umowy darowizny jakiej na rzecz pozwanych dokonała M. S. (2) i braku wyrażenia zgody na takie cofnięcie pozwu przez pozwanych Sąd musiał rozstrzygnąć sprawę wedle pierwotnego żądania powoda zgłoszonego w pozwie, a dotyczącego uznania

za bezskuteczną całość umowy darowizny poczynionej przez K. S. (1) i jego żonę M. S. (2) na rzecz pozwanych. Powództwo w kształcie wyrażonym pierwotnie w pozwie uwzględniono w całości. W orzecznictwie i doktrynie nie budzi wątpliwości, że wierzyciel, którego dłużnikiem jest tylko jedno z małżonków, może się domagać uznania czynności prawnej za bezskuteczną na podstawie art. 527 § 1 także wtedy, gdy przedmiot czynności wchodził do majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka (wyrok SN z dnia 6 czerwca 2003 r., IV CKN 204/01, OSNC 2004, nr 9, poz. 138, z glosą A. Lutkiewicz-Rucińskiej, GSP 2005, t. 4, s. 47), zarówno wówczas, gdy czynności dokonał sam dłużnik, jak i wtedy, gdy czynności dokonali wspólnie dłużnik i jego małżonek (uchwała SN z dnia 24 października 2003 r., III CZP 72/03, OSP 2004, z. 9, poz. 116, z glosą M. Pyziak-Szafnickiej) lub czynności dokonał małżonek dłużnika za zgodą dłużnika (tak M. P.-S. w glosie do powołanej uchwały). Stanowisko odmienne pozostawałoby w sprzeczności z art. 41 k.r.o., a ponadto uniemożliwiałoby wierzycielowi wytoczenie powództwa przewidzianego art. 527 k.c. Środki obrony przysługujące takiemu małżonkowi wynikają z prawa rodzinnego oraz z przepisów procesowych.

Z mocy art. 527 § 1 k.c. gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Instytucja skargi pauliańskiej stanowi pomoc dla wierzyciela w uzyskaniu zaspokojenia z majątku dłużnika pomimo rozdysponowania tym majątkiem w czasie, kiedy dłużnik winien liczyć się z koniecznością spłaty należności, a poprzez dokonaną czynność stał się niewypłacalny w ogóle lub w stopniu wyższym niż był przed dokonaniem czynności.

Na podstawie tego przepisu można wyróżnić następujące przesłanki warunkujące możliwość skorzystania przez uprawnionego z ochrony pauliańskiej: istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności; dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią; pokrzywdzenie wierzyciela skutkiem czynności prawnej dokonanej przez dłużnika; dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela; uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią; działanie osoby trzeciej w złej wierze. Dla zastosowania skargi pauliańskiej wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia co do zasady – zgodnie z regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. – obciąża wierzyciela, który jest uprawniony do zaskarżenia czynności prawnej dłużnika.

Powód udowodnił że umowa darowizny z dnia 6.05.2015 roku została zwarta przez z dłużnika i pozwanych z naruszeniem art. 527 k.c.

W okolicznościach sprawy powód bezspornie wykazał, że przysługuje mu wierzytelność pieniężna względem dłużnika K. S. (1) wynikająca z prawomocnych wyroków Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 11.01.2016 roku ds. I C 1509/13 i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27.09.2016 roku ds. I ACa 613/16. Wysokość wierzytelności wynika z przedłożonych z w/w wyroków stanowiących tytuł wykonawczy.

Powód udowodnił też, że dłużnik jest niewypłacalny. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (art. 527 § 2 k.c.). Dłużnik jest niewypłacalny, jeśli nie jest w stanie wywiązać się z podjętych zobowiązań pieniężnych, a zatem gdy jego majątek nie wystarcza na pokrycie długów. Niewypłacalność to niemożność zaspokojenia się wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego na podstawie kodeksu postępowania cywilnego

Odnosnie niewypłacalności dłużnika K. S. (1) powód udowodnił, że prowadził przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne z ruchomości oraz wynagrodzenia za pracę i wierzytelności, które okazało się bezskuteczne. Komornik sądowy wszczął w stosunku do dłużnika K. S. (1) postępowanie egzekucyjne zarejestrowane ds. Km 506/17, a następnie, uznając, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, postanowieniem z dnia 23 czerwca 2017 r., sygn. akt KM 506/17 umorzył je na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. Zgodnie ze wskazanym przepisem, postępowanie egzekucyjne umarza się w całości lub części z urzędu jeżeli jest oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Dłużnik chociaż był wzywany przez komornika w toku tego

postępowania egzekucyjnego nie ujawnił, że jest właścicielem maszyny do obróbki drewna, a czynność ustalenia ruchomości stanowiących jego własność okazała się nieskuteczna z uwagi na nieobecność dłużnika w domu. Dodać należy, że pozwani pozostali gołosłowni w twierdzeniach co do wartości w/w maszyny. Także samochód V. (...) własności dłużnika nie stanowił żadnego wartościowego mienia pozwalającego na zaspokojenie się z niego, skoro ma obecnie wartość złomową jako samochód ponad 20-letni.

Pozwani wskazywali na brak pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela, ponieważ nie udowodnił on, by prowadził egzekucję rzetelnie wobec wszystkich składników majątkowych dłużnika, w szczególności nie prowadził egzekucji z nieruchomości tj. dz. ewid (...) obj. Kw (...). Bez wątplenia stosownie do treści art. 799 k.p.c. wnioski o wszczęcie egzekucji nie obejmuje egzekucji z nieruchomości, do którego to sposobu wymagany jest wniosek wierzyciela. Należy jednak zauważyć, że powód ostatecznie za pośrednictwem Komornika Sądowego A. K. (2) powołał egzekucję z tej nieruchomości pod sygn. Km 1694/17. W toku tego postępowania powód sam zlecił wykonanie prywatnej wyceny dz. (...)w P., która wskazywała na to, że nie uzyska zaspokojenia swojej wierzytelności. Ponadto na egzekucję z tej nieruchomości nie wyrażała zgody współwłaścicielka żona dłużnika M. S. (2).

Ponadto podkreślenia wymaga, że pozwani wskazali tylko jedną nieruchomość dz. nr 115 o pow. 29 arów jako argument przemawiający za możliwą egzekucją z tego składnika majątku dłużnika. Mimo zarzutów pozwanych jak wykazało niniejsze postępowanie powód nie może zaspokoić się z tej nieruchomości. Przede wszystkim co niezbitnie wynika z aktualnej treści w/w KW, nieruchomość ta stanowi współwłasność dłużnika i jego żony. Ewentualna egzekucja z tego składnika majątkowego byłaby utrudniona przez konieczność uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciwko małżonce w trybie art. 787 k.p.c. i wykazania, że wierzytelność stwierdzona tytułem egzekucyjnym powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Stanowi to poważne utrudnienie dla powoda w uzyskaniu chociażby częściowego zaspokojenia z tej nieruchomości. Ponadto nieruchomość ta obciążona jest nadal-aktualny wpis w KW- hipoteką przymusową do kwoty 21.843,09 zł na rzecz Skarbu Państwa –Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. na podstawie tytułu wykonawczego z dnia 5.09.2012 roku. Mimo twierdzeń pozwanych o spłaceniu zadłużenia podatkowego w US, hipoteka powyższa nie została wykreślona, co również utrudnia skuteczną egzekucję i zaspokojenie powoda w całości.

Dodatkowo w sposób całkowicie gołosłowny, odwołując się tylko do umowy z pośrednikiem sprzedaży nieruchomości pozwani twierdzili, że dz. 115 jest warta 300.000 zł. W toku tego postępowania przeprowadzono aktualną wycenę tej nieruchomości, której wartość wynosi 78.000 zł przy uwzględnieniu obecnego przeznaczenia w planie zagospodarowania przestrzennego. Jest to wartość całej działki aktualna na chwilę orzekania, co biorąc pod uwagę udział dłużnika we współwłasności, hipotekę przymusową nie pozwala na zaspokojenie wierzytelności powoda. Nie zasługiwała na aprobatę argumentacja pozwanych o wyższej wartości działki z uwagi na możliwość przekształcenia jej w działkę budowlaną. Proces przekształcania przeznaczenia działki jest dopiero w toku. Nie można wymagać od wierzyciela aby czekał na zakończenie tego procesu, skoro przez wiele lat prowadził proces sądowy, który doprowadził do zasądzenia na jego rzecz wierzytelności od dłużnika. Wierzyciel ma prawo egzekwować swoją wierzytelność bez żadnej zwłoki. Pozwani podejmują natomiast działania świadczące o chęci odroczenia możliwości zaspokojenia się przez powoda z majątku dłużnika. Należy też zaakcentować, że w przypadku skargi pauliańskiej powód nie jest obowiązany prowadzić egzekucji z wszystkich możliwych składników majątku dłużnika, a wystarczy wykazanie, że w wyniku czynności prawnej, której stwierdzenia bezskuteczności się domaga, dłużnik stał się niewypłacalny lub niewypłacalny w większym stopniu niż przed dokonaniem czynności.

Należy też dodać, że wierzyciel-powód dwukrotnie składał wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. W 2019 roku wszczął postępowanie egzekucyjne z nieruchomości, które ostatecznie zostało umorzone. Trudno zarzucać powodowi winę w prowadzeniu postępowania egzekucyjnego, które nie przyniosło pożądanego efektów. Powód wycofał się z egzekucji z nieruchomości tj. dz. ewid (...) obj. Kw (...), wiedząc, że nieruchomość ta nie jest warta 300.000 zł jak deklarowali pozwani w toku tej sprawy, bo zlecił prywatną wycenę. Trudno odmówić mu racjonalności i dążenia do ograniczania kosztów postępowania egzekucyjnego, które musiałby na początku tego postępowania zaliczkować.

Wbrew twierdzeniom pozwanych dłużnik nie jest właścicielem ani współwłaścicielem innych nieruchomości w szczególności działki nr (...) poł w P.. Wprawdzie według wypisu rejestru gruntów z dnia 5.02.2019 roku- k. 343 widnieje jako właściciel działki (...) obj KW (...). Sąd wezwał zatem pozwanych do przedłożenia tytułu własności dotyczącej dz. 104 pod rygorem uznania, że dłużnik właścicielem tej działki nie jest-k. 364. Okoliczność tą Sąd weryfikował z urzędu w systemie informatycznym ksiąg wieczystych i nie uzyskał żadnych informacji potwierdzających, że K. S. (1) jest właścicielem innych działek niż te obj. KW (...). Ponadto w P. brak działki o numerze (...).

W tym miejscu należy podkreślić, że pozwani nie udowodnili, że powód może prowadzić skuteczną egzekucję z innych składników majątku dłużnika, nie mogą zatem zwolnić się z zadośćuczynienia roszczenia powoda na podstawie art. 533 k.p.c.

Niewątpliwie dłużnik motywowany był chęcią ochrony swojego mienia przed ewentualną egzekucją w przyszłości wierzytelności powoda. Rozporządzenie majątkiem przez K. S. (1) stanowiło działanie w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli w rozumieniu art. 530 k.c., ponieważ z toku było postępowanie, które zainicjował powód w 2010 roku do sygn. I C 1509/13 o odszkodowanie za wadliwe wykonanie umowy o roboty budowlane z dnia 22 marca 2008 r. Zgodnie z poglądami wyrażanymi w orzecznictwie sądowym przypisanie dłużnikowi zamiaru pokrzywdzenia wierzyciela w rozumieniu art. 530 k.c. jest możliwe, gdy powstanie wierzytelności i stanu niewypłacalności jest wysoce prawdopodobne, ma charakter realny, a dłużnik mimo to decyduje się dokonać czynności, która uniemożliwi zaspokojenie przyszłych wierzytelności (por. Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011 roku, sygn. akt II CSK 64/11, OSNC-ZD 2013, nr I, poz. 5). Ochroną paulińską objęte zostają bowiem działania nielojalnego dłużnika, który dokonując czynności liczył się z możliwością posiadania wierzycieli oraz z tym, że jego zachowanie może łączyć się z ich pokrzywdzeniem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2008 roku, sygn. akt V CSK 434/07, L.).

Na gruncie przedmiotowej sprawy należy podkreślić, iż dłużnik wyzbywając się istotnego składnika majątkowego na rzecz synów, jako podmiot profesjonalnie prowadzący działalność budowlaną, liczył się z możliwością przegrania sprawy sądowej zainicjowanej przez powoda tym bardziej, że sporządzone w toku tego postępowania do 2015 roku opinie biegłych specjalistów były dla niego niekorzystne i wskazywały na liczne błędy w procesie budowy domu jednorodzinnego dla powoda. Dłużnik zdawał sobie sprawę z ujemnych skutków dla swojej wypłacalności względem powoda wynikających z kwestionowanej czynności prawnej, tym bardziej, że pozostał współwłaścicielem nieruchomości rolnych o niewielkim areale i znacznie mniej wartościowych. Bez znaczenia dla świadomości dłużnika działania z pokrzywdzeniem wierzyciela-powoda pozostawały motywy dokonania darowizny przez jego żonę M. S. (2), która pragnęła otrzymać emeryturę rolniczą. Dłużnik i jego żona M. S. (2) jako współwłaściciele na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej przed rozporządzeniem należącymi do nich wartościowymi nieruchomościami, mogli podjąć odpowiednie kroki prawne, które pozwoliłyby tylko M. S. (2) przekazać przypadające jej udziały w nieruchomościach na rzecz synów, tak aby spełniać warunki do przyznania emerytury rolniczej. Dłużnik K. S. (1) nie starał się o przyznanie takiej emerytury, do nie korzystał z ubezpieczenia w KRUS. Dłużnik i jego żona mając świadomość długu mogli inny sposób zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej / art.19 ust. 2 pkt.3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r o ubezpieczeniu społecznym rolników, Dz.U 2019. 299/. Mogli wydzierżawić nieruchomości art.28ust.4pkt.1 w/w ustawy lub przekazać posiadanie art. 28ust.4 pkt 4. w/w ustawy. Ponadto uwzględnienie powództwa powoduje uznanie c umowy za bezskuteczną tylko wobec powoda nie narusza uprawnień żony dłużnika i samego dłużnika wobec KRUS.

Zdaniem Sądu dłużnik miał zamiar pokrzywdzenia powoda, bo jego stosunek psychiczny do wyobrażonego skutku podjętego działania pozwalał przyjąć, że chce on pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela przyszłego, a czynność darowizny dokonał w tym celu. Tym samym należy uznać, że jego działanie w dniu 6.05.2015 roku nastawione było na pomniejszenie jego majątku w celu uczynienia niemożliwym zaspokojenia przyszłego wierzyciela albo ograniczenie takiej możliwości.

W § 3 art.527 kc ustawodawca wprowadził domniemanie, iż jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się,

że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Wymieniony powyżej przypadek stanowi tzw. domniemania iuris tantum – usuwalne, a ciężar jego obalenia spoczywa na osobie bliskiej – pozwanym w sprawie toczącej się na podstawie przepisów o skardze pauliańskiej /wyrok SN z dnia 16.04.2008r., sygn. III CSK 564/07/. Pozwani tego domniemania nie obalili. Postępowanie dowodowe wykazało, że jak najbliższa rodzina dłużnika mieli z nim doskonałe relacje i byli zorientowani w sytuacji ojca.

Wyrazem jeszcze dalej posuniętej ochrony wierzyciela i uprzywilejowania jego sytuacji w dochodzeniu uznania czynności prawnej dokonanej z jego pokrzywdzeniem za bezskuteczną jest art.528 kc stanowiący, że jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. W tej sprawie zastosowanie znajdzie właśnie art. 528 kc. Wiedza pozwanych jako osób trzecich co do działania przez dłużnika K. S. (1) ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, czy brak tej wiedzy nie ma znaczenia, skoro kwestionowana czynność prawna była nieodpłatna.

Czynność umowy darowizny skutkuje skorzystaniem z ułatwienia dowodowego statuowanego w w/w przepisie. Nie budzi wątpliwości nieodpłatny charakter darowizny. Zdaniem Sądu umową darowizny pozwani uzyskali korzyść majątkową przysporzenie majątkowe w sposób nieodpłatny. Podkreśli wymaga, że w niniejszej sprawie powód dochodził uznania za bezskuteczną tylko umowy darowizny. Tą samą umową pozwani P. i M. S. (1) i ich rodzice zawarli umowę ustanowienia służebności osobistej. Zawarcie tych dwóch umów w jednym akcie notarialnym wcale nie świadczy o tym, że umowa darowizny jak chcą pozwani miała charakter odpłatny. Czynność prawna przeniesienia własności z równoczesnym obciążeniem jej służebnością osobistą ma charakter nieodpłatny w rozumieniu art. 528 k.c.-por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r. II CSK 206/12.

Nie mają racji również pozwani twierdząc, że przekazanie nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników nie równa się darowiźnie. Jak wynika z kwestionowanej umowy darowizny pozwani nabyli własność lub udziały w konkretnych nieruchomościach pod tytułem darmym w rozumieniu art. 528 k.c. Kwestia uzyskania przez M. S. (2) emerytury rozlicznej na skutek zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego pozostaje poza zakresem rozumienia czynności nieodpłatnej na gruncie zacytowanego przepisu. Powód słusznie powołał się zatem na art. 528 k.c.

Na marginesie należy też podkreślić, że pozwani nie obalili też domniemania z art. 527 §3 k.c. Wbrew twierdzeniom pozwanych jak wynika z zebranego materiału dowodowego pozostawali z dłużnikiem K. S. (1) w bliskich relacjach rodzinnych. Pozwani za wyjątkiem J. S. mieszkali w 2015 roku i mieszkają nadal w jednym domu rodzinnym. Dodatkowo pracowali na budowach razem z ojcem. J. S. uczestniczył nawet w oględzinach z udziałem biegłego przeprowadzonych w sprawie I C 1509/13. Pozwani w ocenie Sądu z racji bliskich stosunków rodzinnych wiedzieli o sprawie sądowej wytoczonej przez powoda. Zdawali sobie sprawę z konsekwencji finansowych jaki ta spawa może przynieść dla ich ojca, a przynajmniej mieli taką możliwość przy dołożeniu należytej staranności. J. S. brał udział w czynnościach sądowych. Pozwani starli się tylko na potrzeby tej sprawy uwypuklić swój rzekom konflikt z ojcem. Żadnego konfliktu zdaniem Sądu nie ma, bo gdyby pozwani rzeczywiście z ojcem mieli złe relacje od 2013 roku to nie doszłoby do kwestionowane umowy darowizny.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że zachodzą przesłanki od uznania za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy darowizny z dnia 6.05.2015 roku zawartej przed notariuszem M. M. (1) w Kancelarii Notarialnej w Starym, Sączu ul. (...), Repertorium A numer (...), na mocy której K. S. (1) i jego żona M. S. (2) przekazali w darowiźnie synom J. S. nieruchomość składającą się z działek nr (...) położoną w P. po nr 72, o łącznej pow. 2,12ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla prowadzona jest kw nr (...) i synom M. S. (1) i P. S. (1) na współwłasność w udziale po 1/2 części każdemu z nich działki nr (...) o pow. 0,12ha oraz działki nr (...) o pow. 0,31ha położone w P. o łącznej pow. 0,33ha wraz z udziałami w części składowej, dla których prowadzona jest kw nr (...).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda koszty zastępstwa prawnego w wysokości taryfowej 5400 zł, kwotę 1000 zł, którą powód uiszczył na poczet opinii biegłego i 1259 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym. Sąd nakazał ściągnąć też od pozwanych solidarnie na rzecz SP opłatę od pozwu, od uiszczenia której zwolniony był powód wedle wps ustalonego przez sąd postanowieniem z dnia 30.05.2018 roku -k. 263/2 tj. 9935 zł oraz 800 zł tytułem wynagrodzenia biegłego rzeczoznawcy pokrytego tymczasowo ze środków budżetowych.

SSO Maria Tokarz